INDICAŢII METODICE PRIVIND DESPĂRŢIREA CUVINTELOR ÎN SILABE

DE

G. SCRIDON şi OCT. ŞCHIAU

În cadrul lecţiilor de fonetică, elevii fac cunoştinţă cu noţiuni referitoare la sunete, litere, alfabet, silabă, despărţirea cuvintelor în silabe, ortoepie şi ortografie. Dintre acestea, despărţirea cuvintelor în silabe este legată direct de scrierea corectă a limbii romîne. Ea trebuie urmărită cu atenţie de profesori, iar explicarea amănunţită a regulilor trebuie să se bazeze pe cunoştinţe temeinice de fonetică. În momentul cînd elevii sînt siguri pe cunoştinţele lor în ceea ce priveşte vocalele şi consoanele limbii romîne şi pot distinge cu uşurinţă cazurile de hiat la vocale, se poate trece la expunerea sistematică a regulilor de despărţire a cuvintelor în silabe. În acest scop li se va arăta elevilor că *i* final neaccentuat, care nu este precedat de nici unul din grupurile consonantice *bl*, *br*, *cl*, *cr*, *dr*, *fl*, *pl*, *pr* şi *tr* (adică consoanele *b*, *c*, *d*, *f*, *p*, *t*, urmate de *l* sau *r*), neavînd valoarea unei vocale pline, nu formează silabă şi că *din punct de vedere al despăţirii cuvintelor în silabe* diftongii şi triftongii au valoarea unei singure vocale [1].

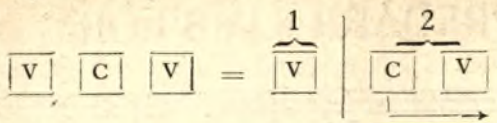
Credem că e bine ca profesorul să explice despărţirea cuvintelor în silabe pornind, în primul rînd, de la poziţia consoanelor între vocale:

I. O consoană care se află între două vocale trece la vocala următoare, exemplu: *masă*, *tată*, *mătură* se despart *ma-să*, *ta-tă*, *mă-tu-ră*. Această situaţie poate fi reprezentată grafic în felul următor (reprezentînd fiecare sunet prin-

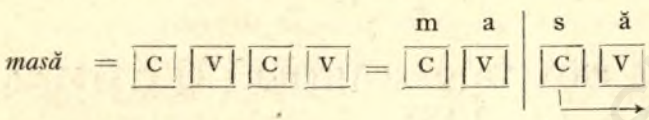
[1] De aceea şi în schemele pe care le vom da în continuarea articolului am notat acest *i* nesilabic cu *v* iar diftongii şi triftongii cu un singur *V*.

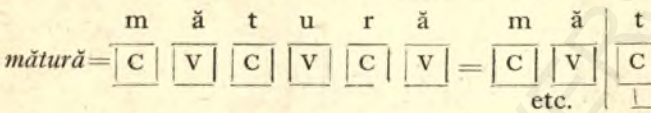
BDD-A10283 © 1955 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:58 UTC)

tr-un cerc în care se înscrie litera C = consoană sau V = vocală, după cum e cazul):

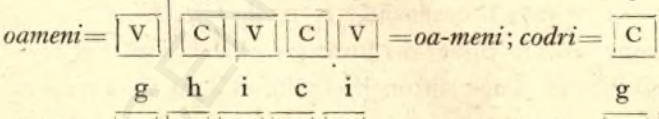

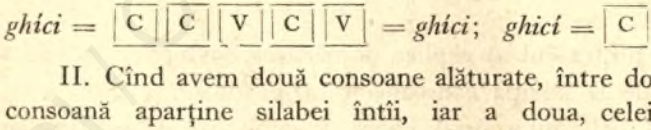
Numărul 1 indică prima silabă, iar numărul 2 silaba a doua; cele două silabe sînt despărțite printr-o linioară verticală. Săgeata ne arată trecerea consoanei la vocala următoare, deci la silaba următoare. Cuvintele de mai sus pot fi reprezentate grafic în felul următor:

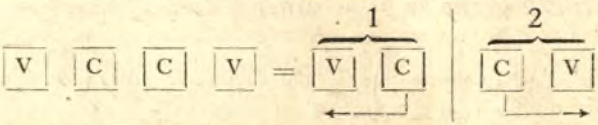

Observație. Fac excepție de la această regulă cuvintele de tipul: *oameni*, *iepuri*, *vechi*, *dibaci*, *totuși*, *iarăși* etc. cu *i* final neaccentuat. Elevii despart greșit cuvinte ca: *oameni*, *iepuri*, în felul următor: *ie-pu-ri*, *oa-me-ni*. Profesorul trebuie să atragă atenția elevilor asupra acestor cazuri, reamintindu-le cele discutate în introducere la lecția despre despărțirea cuvintelor în silabe. Pentru a le sugera mai bine deosebirea dintre *-i* nesilabic și *-i* plenison, elevii vor fi îndrumați să repete de mai multe ori pronunțarea paralelă a unor cuvinte *oámeni — mémbri*, *iépuri — códri*, *ghici* (pers. a 2-a imperativ) — a *ghicí* etc. Credem că în felul acesta ei își vor marca deosebirea, fiind ajutați de pronunțare în corecta despărțire a acestor cuvinte în silabe. Este bine ca în aceste cazuri profesorul să completeze explicațiile sale cu scheme de tipul:

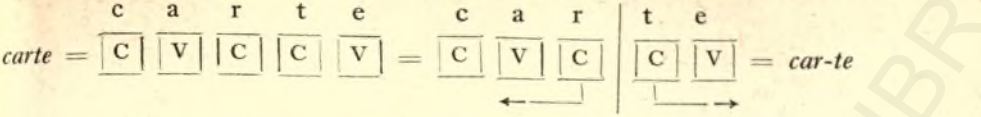

II. Cînd avem două consoane alăturate, între două vocale, de obicei prima consoană aparține silabei întîi, iar a doua, celei următoare: *carte*, *gleznă*, *frunziș*, *cîrlan* etc. se despart *car-te*, *glez-nă*, *frun-ziș*, *cîr-lan*; graficul va arăta astfel:

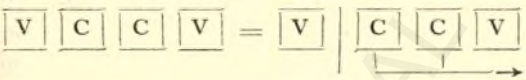
BDD-A10283 © 1955 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:58 UTC)

Cuvintele luate ca exemplu se reprezintă grafic în felul următor:

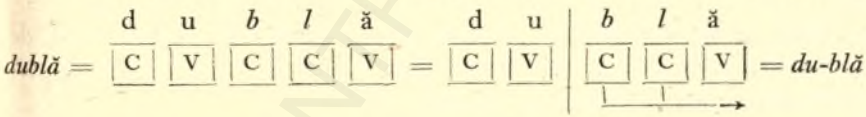

Observație. Fac excepție de la această regulă cuvintele în care între două vocale se află consoanele *b*, *d*, *g*, *v*, *p*, *t*, *c*, *f* urmate de *l* sau *r*. În aceste cazuri, amîndouă consoanele se alătură vocalei ce le urmează. De exemplu: *dublă*, *codru*, *suflet* se despart *du-blă*, *co-dru*, *su-flet*. Grafic, această primă excepție se reprezintă astfel:

b
sau
d
g
v
p
t *r*
c sau
f *l*

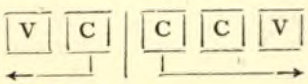

Cuvintele citate vor fi reprezentate grafic în felul următor:

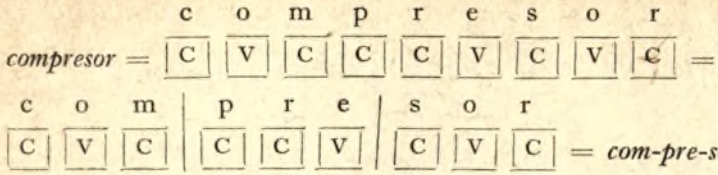
III. Dintr-un grup de trei sau mai multe consoane alăturate așezate între două vocale, prima consoană trece la vocala precedentă, iar celelalte la vocala următoare: *compresor*, *complement*, *castravete* se despart în felul următor: *com-pre-sor*, *com-ple-ment*, *cas-tra-ve-te*.

Această regulă o putem reprezenta grafic în felul următor:

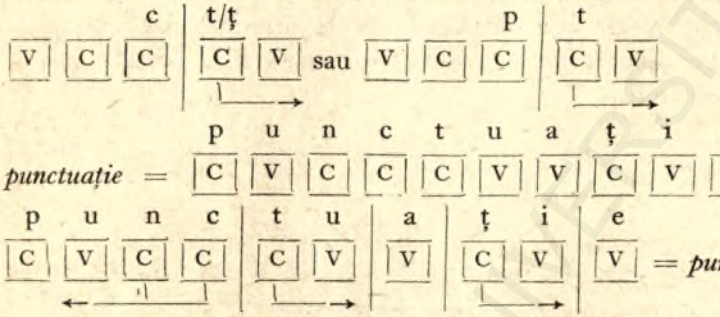

BDD-A10283 © 1955 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:58 UTC)

Graficul cuvintelor va fi următorul:

O b s e r v a ț i e. *a)* Fac excepție cuvintele în care întîlnim grupurile *ct*, *cț*, *pt* precedate de consoane. În astfel de cuvinte *c* sau *p* se alătură consoanei precedente: *punctuație*, *conjuncție*, *somptuos* se despart *punc-tu-a-ți-e*, *con-junc-ți-e*, *somp-tu-os*. Reprezentarea grafică:

b) O excepție este și despărțirea cuvîntului *jertfă* = *jert-fă* [1].

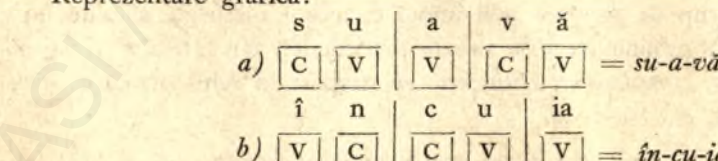
IV. La cuvintele compuse trebuie să se țină seama de cuvintele care intră în alcătuirea lor, despărțindu-se fiecare cuvînt component după regulile de mai sus, dar ținîndu-se, în același timp, seama de cuvintele care sînt unite. Li se va arăta elevilor că în aceste cuvinte se păstrează elementele componente la despărțirea cuvintelor în silabe: *dreptunghi* nu se va despărți *drep-tunghi*, ci *drept-unghi* [2].

V. În afară de aceste situații, în care ținem seama în primul rînd de poziția consoanelor între vocale, mai avem două cazuri în care trebuie să plecăm de la situația vocalelor alăturate, în hiat:

a) dintre două vocale succesive care nu formează diftong, prima aparține silabei dinainte, iar a doua celei următoare: *su-a-vă*, *con-sti-tu-ți-e*, *di-a-mant*;

b) semivocalele *i* și *u*, aflate între două vocale, trec la silaba următoare: *Gru-ia*, *în-cu-ia*, *plo-uă*, *cu-rea-ua*.

Reprezentare grafică:

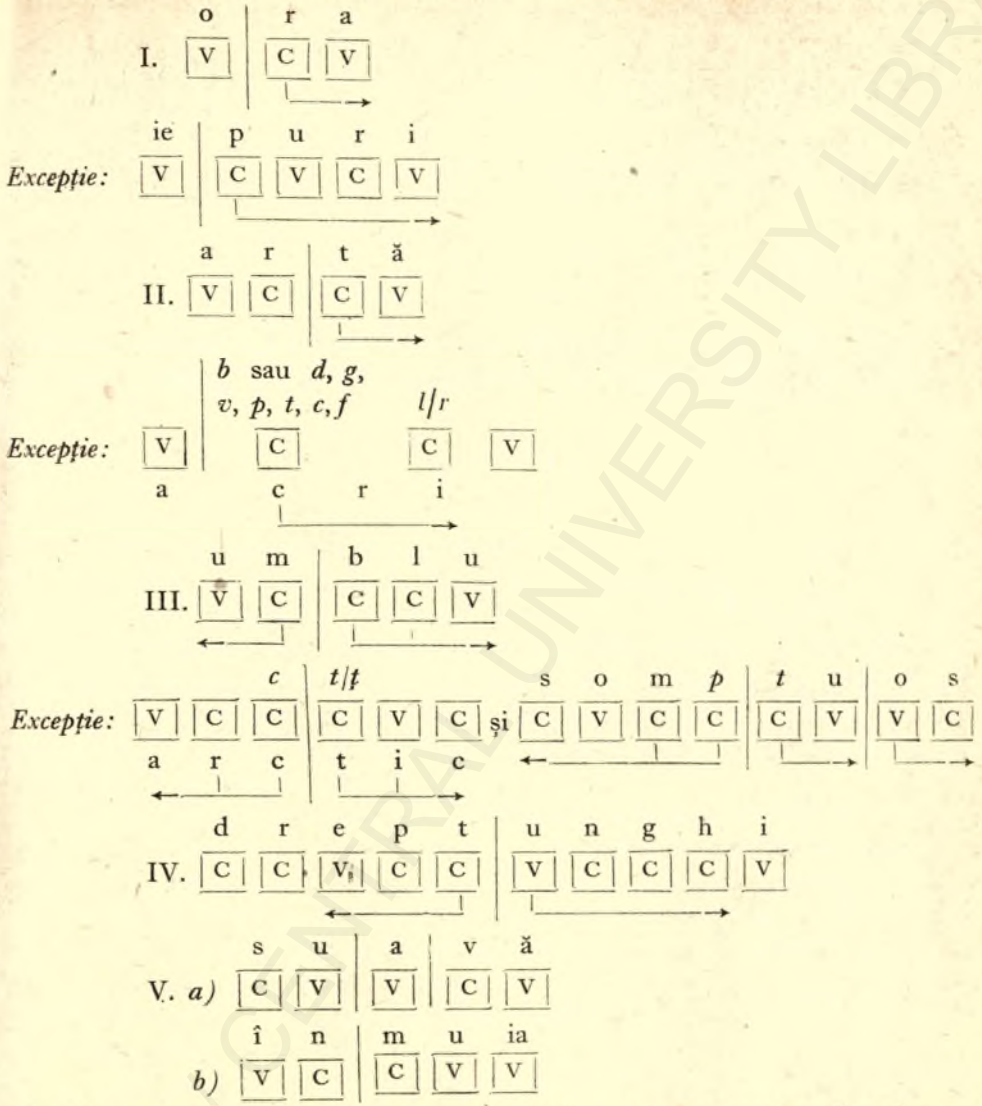

[1] Vezi Micul dicționar ortografic, Ed. Acad. R.P.R., 1953, p. 54.

[2] Vezi și alte exemple date de Micul dicționar ortografic, Ed. Acad. R.P.R., 1953, p. 55: *in-egal*, *ne-stabil*, *sub-liniá*.

BDD-A10283 © 1955 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:58 UTC)

Toate regulile despărțirii cuvintelor în silabe pot fi reprezentate într-un grafic centralizator, la sfîrșitul lecției, întocmit în colaborare cu elevii:

Ca temă pentru acasă li se poate da elevilor să întocmească grafice ale unor texte ca cel de mai jos:

Turturelele-n tenor
Ș-alte voci măiestre,
Toate după glasul lor,
Vor urma dup-acest cor
Fel de fel de-orchestre.

Coșbuc, Concertul primăverii.

BDD-A10283 © 1955 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:58 UTC)

T	u	r	t	u	r	e	l	e	l	e	-n	t	e	n	o	r
C	V	C	C	V	C	V	C	V	C	V	C	C	V	C	V	C
Ş	a	l	t	e	v	o	c	i	m	ă	ie	s	t	r	e	
C	V	C	C	V	C	V	C	V	C	V	V	C	C	C	V	
T	oa	t	e	d	u	p	ă	g	l	a	s	u	l	l	o	r
C	V	C	V	C	V	C	V	C	C	V	C	V	C	C	V	C
V	o	r	u	r	m	a	d	u	p	-a	c	e	s	t	c	o	r
C	V	C	V	C	C	V	C	V	C	V	C	V	C	C	C	V	C
F	e	l	d	e	f	e	l	d	e-o	r	c	h	e	s	t	r	e
C	V	C	C	V	C	V	C	C	V	C	C	C	V	C	C	C	V

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BDD-A10283 © 1955 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:58 UTC)